

STM 1940

Bidrag till Otto Lindblads biografi

Klockaren i Mellby och Tjörnarps

Av E. Danell

© Denna text får ej mångfaldigas eller ytterligare publiceras utan tillstånd från författaren.

Upphovsrätten till de enskilda artiklarna ägs av resp. författare och Svenska samfundet för musikforskning. Enligt svensk lagstiftning är alla slags citat tillåtna inom ramen för en vetenskaplig eller kritisk framställning utan att upphovsrättsinnehavaren behöver tillfrågas. Det är också tillåtet att göra en kopia av enskilda artiklar för personligt bruk. Däremot är det inte tillåtet att kopiera hela databasen.

BIDRAG TILL OTTO LINDBLADS BIOGRAFI

KLOCKAREN I MELLBY OCH TJÖRNARP

AV E. DANELL (Skönvik)

I Nordisk Tidskrift, årg. 1902, har författarinnan Cecilia Bååth-Holmberg publicerat en längre artikel om Otto Lindblad. Den på sin tid i stort sett förtjänstfulla artikeln bygger på material, som tydligen stått författarinnan till buds.

Ännu så sent som vid sekelskiftet hade flertalet musikintresserade svenskar en mycket knapphändig kännedom om den sydsvenske tonsättarens levnadsöden. En av hans förstebassångare, sedermera kyrkoherden i Ingelstad Gustaf Adolf Feuk, hade visserligen i början av 1880-talet givit ut en liten bok om Otto Lindblad och hans sångare 1840—1845 med smärre utdrag ur Lindblads anteckningar rörande uppväxt- och studieåren, en samling biografiska upplysningar om lindbladssångarna under denna period, som nått opp är det värdefullaste i detta arbete, samt slutligen en förteckning över Lindblads kompositioner, vilken dock på sina ställen ej är fullt korrekt och dessutom ofullständig. Det väl mycket rapsodiska och bristfälliga i själva uppställningen tyder på brådska hos författaren vid bokens nedskrivning. Han har tydligen inte heller haft tid att ägna korrekturet någon större omsorg, ty det finns ganska grava tryckfel, vilka på sina ställen vålla läsaren onödigt besvär. Boken skulle vara färdig till Akademiska Föreningens nyinvigning 1882, och förf. har tydligen haft en mycket begränsad tid på sig. Feuk anger också detta i det företal på några rader, med vilket han motiverar bokens tillkomst.

Med Ture Nermans bok om Otto Lindblad år 1930 fick allmänheten en mera allsidig bild av tonsättarens yttre liv, tack vare i främsta rummet de självbiografiska anteckningarna, vilka här till största delen utnyttjats, samt en del familjebrev, för första gången publicerade, men någon granskning av Lindblads tonsättningar finns inte av

den enkla anledningen, att författaren ej ansett sig kompetent att kritiskt värdesätta dem, något som också framgår av företalet till boken.

I inledningen till den ovan omtalade artikeln gör författarinnan gällande, att i Sverige »klimatet är bistert för musikens genius», vilket nog till en viss grad äger sin riktighet. Hon gör jämförelser med grannlandet Danmark, där Weyse, Gade och Hartmann för länge sedan »voro sitt lands omhuldade älsklingar». Hos oss i Sverige förde däremot kompositörerna »en hård tillvaro». Det torde vara skäl att taga detta omdöme en smula cum grano salis. Både en Josephson och A. F. Lindblad, en Söderman och Norman, för att nämna några bekanta tonsättarnamn under 1800-talet, rönte erkännande i vårt land för sin tonsättarverksamhet, om också inte deras ekonomiska ställning alltid var så fördelaktig. Och vi böra endast nämna Gunnar Wennerberg, som likväl inte tillhörde de professionella tonsättarna i vårt land. Hans mansköror vunno ju redan på ett tidigt stadium oförbehållsamt erkännande, och när han efter att ha skrivit Gluntarna på ett par veckor lämnade sitt lektorat i Skara för att göra en resa upp till Stockholm och Uppsala, kan man utan överdrift påstå, att den blev en sannskyldig via triumphalis.

»Man dyrkade och hyllade visserligen en Jenny Lind», skriver författarinnan vidare, »men man lät en Josephson och Otto Lindblad kämpa i armod.» Jag nämnde nyss Josephsons namn. Som director musices i Uppsala var han visserligen efter en senare tids måttstock ganska blygsamt avlönad, men på *hans* tid var dock den sammanlagda årslönen för befattningen — han var därjämte organist vid domkyrkan — inte så alldeles föraktlig. Han rönte dessutom från högsta ort tillräckligt erkännande. Han blev både nordstjärneriddare och titulärprofessor. Att han inte fick något statsstipendium för utrikes studieresa, då han på sin tid sökte det, kan väl knappast tolkas som en kamp i armod i egentlig mening.

Vad Otto Lindblad beträffar kom han som bekant inte högre på samhällsstegen än till en klockarbefattning i Mellby och Tjörnarps pastorat. Men denna befattning gav dock, efter dåtida förhållanden, en icke oväsentlig inkomst. I ett brev — i Otto Lindblads efterlämnade papper — skrivet till Thor Andersson, den bekante källarmästaren i Lund och Lindblads svärfar, framgår att inkomsterna på klockarbefattningen belöpte sig till över 1 000 Rd pr år. Han hade därjämte ett efter den tidens förhållanden gott boställe. Det är att märka, att denna klockarlägenhet var en av de bättre avlönade på sin tid. Att Otto Lindblad det oaktat då och då var i penningförlägenhet får

säkerligen ses mot bakgrunden av hans oförmåga att handskas med pengar, en ingalunda ovanlig företeelse hos konstnärligt lagda naturer. Att han dock på allvar tar itu med avbetalandet av skulderna från studietiden samt dem han ådragit sig genom inredningen av hemmet samt sitt giftermål framgår på flera ställen i hans brev.

Förhåller man sig en smula reserverad till Cecilia Bååth-Holmbergs ovannämnda yttrande angående svenska tonsättares ställning i allmänhet, måste man emellertid inlägga en bestämd gensaga mot hennes syn på Otto Lindblads anställning som klockare. Jag citerar här till en början författarinnans ord:

»För att vinna denna måttliga befordran måste han underkasta sig en nog så förödmjukande organistexamen för den man i Lund, som alltid var honom gramse, assessor Wenster, hvilken också med ett betyg, som man ej utan *harm och smärta*¹ kan läsa, intygade, att han — Otto Lindblad! — var duglig att kunna förestå en klockartjänst.» Vad som vidare synes uppröra författarinnan är att Lindblad »för att anses kompetent att söndagligen sjunga psalmer utan orgel i Mellby och Tjörnarps båda kalla kyrkor, måste visa sig äga ganska goda insikter i att vaccinera och slå åder».

För att börja med den »förödmjukande organistexamen», som Lindblad stadgeenligt måste underkasta sig för att erhålla klockarbefattningen ifråga, torde det väl knappast anses som något nedsettande ens för en person, som tagit sin akademiska grad, att underkasta sig de prov, som föreskrivas för en dylik examen. En examen av vad slag det vara må behöver väl knappast i och för sig vara förödmjukande. Vari bestod då detta enligt Cecilia Bååth-Holmberg mindre fördelaktiga för att inte säga kränkande betyg? För att få denna fråga tillfyllest besvarad måste vi gå till det intyg rörande Lindblads kompetens till klockartjänst, som å ämbetets vägnar utfärdades av dåvarande universitetskapellmästaren i Lund, assessorn Emanuel Wenster. Det finns jämte övriga dokument rörande Otto Lindblads lundatid förvarat i handskrift i K. Biblioteket, Stockholm. Dokumentet ifråga, som är avfattat med Wensters något knaggliga och svårtydda piktur, är daterat den 27 december 1845. Då innehållet i detsamma för de flesta dels torde vara okänt, dels ock utan tvivel ger en tämligen klar belysning av Wensters inställning till Lindblad speciellt på denna punkt, må det här in extenso citeras:

»Philosophiæ Magistern Herr Otto Lindblad, af Småländska Nationen, har hos mig undergått den i Höga Domkapitlets Cirkulär af den 6 Nov. 1817 föreskrivna klockare Examen, hvarvid jag funnit honom äga,

¹ Kurs. av förf. till denna uppsats.

jämte fint musikaliskt gehör, en böjelig och behaglig röst af tvenne Octavers omfång. Såsom föreståndare under många år af härvarande Akademiska Sångförening har han lemnat tillräckliga prof på sin utmärkta förmåga, att undervisa i Sångkonsten och att bilda en sångchör, som, vid många äfwen offentliga tillfällen både in- och utomlands, väckt stort bifall, och har han genom sina sångcompositioner, bland hvilka en del äro från trycket utgifna, tillräckeligen vitsordat sin theoretiska kunskap i Musiken. Härtill kommer att han under flera Terminer deltagit i de Academiska Capellöfningarne, hvarvid han med lika säkerhet spelat Violin som Altviol. Äfwen har han till nöjes på Fortepiano uttagit Choraler i Hæffners Choralbok och redogjort för deri förekommande ackorder och det för en Organist nödiga i Harmoniläran; hwarföre allt jag anser Hr Magister Lindblad utmärkt berömligt kunna förestå en klockaretjänst, ware sig i Stads- eller Landtförsamling.»

Den som uppmärksamt läser igenom detta intyg torde ha svårt att däri utläsa några för Lindblad förödmjukande uttalanden. Det är, synes det mig, tvärtom mycket goda vitsord Wenster ger Otto Lindblad, såväl på det vokala som instrumentala området. Lindblad hade under sin studietid i Lund i tre år bott i samma gård som konsertmästar Lundholm, en på sin tid duktig violinist och pedagog, och hade av denne fått lektioner, den enda musikaliska skolning han överhuvudtaget fick, om man bortser från de teoretiska studier han under sin vistelse i Hamburg sommaren 1841 gjorde för den berömde kapellmästaren Krebs.¹ Av Otto Lindblads anteckningar om denna resa framgår dock, att dessa lektioner varit ganska fåtaliga.² Förutom övriga goda vitsord framgår också av Wensters dokument att Lindblad hade lika god färdighet i att hantera både violin och altviolin. Sammanfattningen av Wensters åsikter om Lindblads kapacitet utmynnar i det omdömet, att han anser honom *utmärkt berömligt* kunna förestå en klockartjänst, vare sig det gällde en stads- eller landsförsamling. Detta omdöme bör så mycket mera lända Wenster till heder som det under årens lopp torde ha varit slitningar mellan honom och Lindblad.³

Av den animositet, som Wenster tilläventyrs hyst mot Lindblad, finns emellertid, försåvitt jag kan förstå, ingenting att utläsa i det utfärdade betyget. I varje fall har Wenster varit klok nog att helt bortse härifrån. För varje opartisk läsare är hela intyget mycket positivt hållet, där Lindblads förtjänster och insatser på olika om-

¹ Krebs Karl August, f. 1804 d. 1880, dirigent, pianist, komponist; dåvarande kapellmästare vid Stadsteatern i Hamburg; sedermera hovkapellmästare i Dresden. En av sin samtids bästa dirigenter (Norlinds Musiklex. I).

² Resejournalen 1841 (Kungl. biblioteket, Sthlm).

³ Lindblads Självbiogr. anteckn. samt *Feuk*: O. L. och hans sångare s. 23.

råden få de bästa vitsord. Några för Lindblad förklenande omdömen kan man omöjligen uppleta. Det enda, som i ifrågavarande betyg möjligen skulle kunna tolkas som inte fullt förstklassigt är stället, där det heter, att han »till nöjes på Fortepiano uttagit Choraler i Hæffners choralbok och redogjort för deri förekommande ackorder och det för en Organist nödiga i Harmoniläran». Men Wenster ansåg sig säkerligen inte behöva orda så mycket om Lindblads förmåga i detta avseende, då han strax förut förklarat, att Lindblad genom sina tonsättningar »tillräckligt vitsordat sina theoretiska kunskaper i Musiken». Det prov Lindblad fick genomgå att uttaga koraler och redogöra för ackorder var nog mera en proformasak och det hela säkerligen ingen examen rigorosum.

Denne Emanuel Wenster, som å tjänstens vägnar utfärdade intyget, synes för övrigt ha varit en på sitt område kunnig man. Han hade 1806 efterträtt sin far, Kristian Wenster, som universitetskapellmästare och organist vid domkyrkan. Han hade också — i likhet med fadern — akademisk bildning. År 1805 hade han promoverats på en avhandling om musik¹ och tillbringat åren 1811—13 på konsertresor i Finlad och Ryssland, där han uppträdde som orgelvirtuos. År 1834 blev han kallad till ledamot av Musikaliska Akademien.² För studentsången torde han dock knappast hyst något större intresse. Det blev ju också Lindblad förbehållet att på detta område bliva vägröjaren och skaparen av lundasången.

Beträffande den andra punkten, som likaledes synes ha framkallat Bååth-Holmbergs indignation, nämligen att Lindblad för att erhålla den sökta klockartjänsten måste visa sig ha insikter i att vaccinera och slå åder, sammanhänge det tvivelsutan med den tidens fordringar för en dylik befattning. Intyget har för övrigt följande lydelse:

»Att Philosophiæ Magistern Herr O. Lindblad i Konsten att åderlåta och vaccinera äger ganska goda insigter, varder honom härmed till bevis meddeladt.³

Lund den 29 December 1846.

Alex. Hartelius.
Med. Lic. Chir. M.

Det ingick tydligen i den tidens fordringar för klockartjänst att vara kunnig även i dylika ting. Ur nutida synpunkt förefaller det en smula egendomligt, att en klockare skulle ha dylika kvalifikationer,

¹ De vi musices in hominem.

² Norlinds Musiklex. II.

³ Orig. i Kungl. biblioteket, Sthlm. *Hartelius* docent i anatomi vid Lunds universitet.

vilka snarast höra hemma på ett helt annat område. Men på Lindblads tid var en dylik kompetens nödvändig för en klockare, och den behöver därför på intet vis tolkas som något förnedrande. Säkerligen torde Lindblad inte haft något särdeles betungande arbete härmed under sin tjänstgöring i Mellby.

Emellertid torde mången som tagit närmare del av Otto Lindblads levnadsöden ha frågat sig: Vad var egentligen anledningen till att han sökte en klockartjänst på landsbygden? Var detta verkligen nödvändigt för en man i Lindblads ställning? Hans akademiska grad i förening med det anseende han åtnjöt som skaparen av lundasången och det rykte han förvärvat sig både som ledare och tonsättare — särskilt genom sångarfärden 1846 genom södra Sverige upp till Stockholm — borde väl ha kunnat tillförsäkra honom en något mer inkomstbringande och på den sociala rangskalan en smula högre stående befattning. Det är inte så alldeles lätt att finna en tillfredsställande förklaring till detta. Det saknades ingalunda möjligheter för honom att erhålla en anställning, som borde kunnat ge honom både en relativt god social och ur ekonomisk synpunkt fördelaktig ställning. Av allt att döma tycks det ha berott på honom själv att begagna sig av dessa möjligheter. Redan den 6 okt. 1840 skriver en av hans vänner, G. M. Krook, och uppmanar honom att söka musikdirektörsbefattningen vid K. Wendes Artilleriregemente.¹ Den hittillsvarande ledaren, en direktör Henning, hade nämligen blivit högst impopulär vid regementet. »Förhållandet hvarför H. kommer att gå bort», säger brevskrivaren, »är den att han stött sig med hela Artilleri Corpsen och kan således ej gerna bli quar.» Han meddelar till yttermera visso, att »flere af härvarande Officerare har jag witalat och säga de, att de gerna önska det du wille söka ifrågawarande plats». Denne Otto Lindblads vän synes av brevet att döma varit angelägen att Lindblad skulle söka ifrågavarande tjänst. Emellertid hade Lindblad vägande skäl att ej reflektera på denna befattning. Han hade ännu inte avlagt sin kandidatexamen, som han satt som sitt mål, och utan denna ville han väl knappast lämna Lund, där han redan tillbringat 11 år. Ur ekonomisk synpunkt torde emellertid denna syssla ingalunda varit oäven, ty brevskrivaren upplyser bl. a. om »att både jag och flere dina vänner uppmana dig fördenskull att söka denna befattning, som ej är så helt och hållet att förakta».

Två år efter promoveringen får emellertid Lindblad åter uppmaning att söka musikanställning, denna gång i Göteborg. Det är sångläraren i mosaiska församlingens skola A. M. Nissen, som i ett brev

¹ Orig. i Kungl. biblioteket, Sthlm.

den 23 december 1846 söker förmå Lindblad att slå sig ned i västkuststaden.¹ »Jag är fullt öfvertygad om», säger brevskrivaren, »att H H skulle här i staden finna sin rikeliga utkomst, om det också skulle blifva svårt i början. H H skulle kunna arrangera Soiréer, Sångförening, blifva ledamot uti Orchestern m. m., och jag är öfvertygat om att Tit. skulle finna sig bra, ty vi äro i saknad af en *treblig* anförare, vi sakna i synnerhet en sångledare, då våra Sångherrar dagligen tilltaga, och man skulle med tiden kunna arrangera något stort här i Götheborg.» Brevskrivaren är också angelägen att betona att denna uppmaning inte kommer från honom ensam »utan af de fleste och förnämste Herrar Amatörer». Hur angelägen han i själva verket är att Lindblad skall bosätta sig i Göteborg framgår bl. a. av hans försäkran att han skulle göra allt »för att Tit. skall kunna finna sig belåten med bytet».

Följande år den 1 mars skriver han ånyo, där han beklagar att Lindblad inte velat efterkomma hans uppmaning. »Det gjorde oss alla ondt», säger han, »att H H hade beslutat sig på annat vis än att bosätta sig uti Götheborg, men H H vet bäst hvad man har att göra, men ännu en gång beder jag om, skulle H H ej få den eftersökta platsen, så glöm ej bort oss uti Götheborg, der H H upptages med öppna armar . . .» I samma brev är han också angelägen att påpeka, att de förklenande yttranden, som Handelstidningen föllt om Lindbladskvartettens konserter i Göteborg i september och i början av oktober året förut ingalunda förmått nedsätta Lindblads anseende i staden.¹

När detta senare brev skrevs till Lindblad hade han att döma av uttrycket »beslutat sig på annat vis än att bosätta sig i Göteborg» sökt den klockarlägenhet i Mellby och Tjörnarp, som han också inom kort erhöil. Den 12 maj 1847 är fullmakten¹ för befattningen utfärdad och undertecknad av biskop Faxe, universitetets lärde prokansler.

Så hade Otto Lindblad äntligen fått sitt levebröd och, som ovan påpekats, var avlöningen för befattningen relativt god efter dåtida förhållanden.

Går man igenom den av Feuk uppgjorda förteckningen på Otto Lindblads sångare åren 1840—46, d. v. s. den tid då lundasången upplevde sin första glansperiod, skall man finna, att icke så få under en längre eller kortare period tjänstgjort som klockare samtidigt som de innehaft prästerlig befattning. Det måste följaktligen inte ha varit någon ringaktad ställning i socialt hänseende att den tiden vara klockare på landsbygden, även om innehavaren av tjänsten var en akademiskt bildad man. Söker man efter förklaringen till denna kom-

bination, präst och klockare, torde det med all sannolikhet ha förhållit sig så, att en obefordrad prästman den tiden var så pass ringa avlönad, att han gärna tog en klockartjänst, där så kunde ske, för att därigenom i någon mån förbättra sin ekonomiska ställning. Bland lundasångare under Otto Lindblads tid, vilka sålunda — jämsides med sin ecklesiastiska befattning — innehade klockartjänst, kunna, som belägg för ovanstående yttrande, följande nämnas:

Sven Malmberg (förste tenor) sedermera kyrkoherde i Houf och Båstads pastorat. Han förenade med sin klockartjänst även folkskollärarybefattning. *Erik Ludvig Lindergren*, vilken, innan han omsider befordrades till kyrkoherde, i nära nog ett kvartssekel innehade klockartjänst i Ausås och Strövelstorp. Denne Lindergren var under sin lundatid den främste tenoren sedan Olle Strandberg och Otto Munck af Rosenschöld lämnat Lund. *Carl August Pihl* (förste bas) innehade jämsides med sin prästerliga befattning klockartjänst i Hoby, Blekinge. Hans far, *Nils Henrik Pihl*, var likaledes präst och klockare (i Ousby, Kristianstads län). *Magnus Liljeblad* (andra bas) tjänstgjorde, innan han ännu blivit prästvigd, som klockare i Vemmenhög, där han också sedermera verkade som präst i flera år, tills han fick eget pastorat. Det synes för övrigt, som om den praxis tillämpats beträffande förening av präst- och klockartjänst, att när eget pastorat erhållits, den senare befattningen ej längre fick förenas med själavården. Ty om den ovannämnde Liljeblad har Feuk bl. a. gjort följande anteckning: »Han är ock en bland de många af Lindblads sångare som uti studentåren sökte och erhöil klockarlägenhet, hvilken efter prestvigningstiden innehades till pastorats befordran icke medgaf att innehafva Cantors syssla.»¹

Det var kärleken till musiken som med tiden blev utslagsgivande för Otto Lindblads val av levnadsbana. Han hade visserligen under sin studenttid varit informator i åtskilliga hus, bl. a. hos general Clairfeldt, och han skötte efter allt att döma denna syssla både till elevernas och föräldrarnas belåtenhet. Han hade ett artigt och belevat sätt och han var säkerligen ingen oäven lärare. Informatorskallet hade han för övrigt ägnat sig åt redan som skolpojke. Men de pedagogiska sysslorna fingo med åren träda tillbaka för sången och musiken, som efter hand helt lade beslag på hans tid och intresse. Lärarkallet tog

¹ Feuk, O. L. och hans sångare s. 90 ff. Det kan i detta sammanhang omnämnas, att Lindblads företrädare på klockarbefattningen i Mellby var en bataljonspredikant B. H. Skytte; det var genom dennes befordran till kyrkoherde, som klockartjänsten blev ledig (Biskop Faxes fullmakt för O. L.).

¹ Orig. i Kungl. biblioteket, Sthlm.

han mera som ett medel att uppehålla sig vid universitetet, ty hemifrån kunde han ej påräkna något understöd. Fadern var en fattig komminister och dessutom hade han en yngre bror, som också studerade i Lund och med tiden blev kontraktsprost. Av morbrodern Olof Chrysander hade han visserligen ett litet understöd av 50 riksdaler pr halvår. Men då Lindblad 1835 antog ett anbud att i Ystad tjänstgöra som orkesteranförare för ett ambulerande tyskt teatersällskap med 100 riksdaler banko och allting fritt för 10 föreställningar indrog morbrodern i förargelsen häröver sitt understöd.¹ Lindblad var följaktligen hänvisad att på egen hand sörja för sin utkomst. Den rundliga tid han av flera orsaker använde för sin akademiska utbildning gjorde, att fadern ännu mindre kunde försträcka honom de erforderliga medlen.

Men hade Lindblad verkligen önskat på allvar få ägna sig åt lärarkallet, hade det säkerligen ej mött några svårigheter. Ännu så sent som i slutet av 1850-talet, då reformeringen av våra läroverk stod på dagordningen, var det tämligen lätt att erhålla en lärarbefattning till och med för en student utan akademisk examen. Lärarbristen vid dessa skolor hade under åtskilliga år varit kännbar, vilket förklarar, att »nästan hvilken student som helst erhöll dispens».² Av allt att döma synes emellertid Lindblad ej haft några planer åt det hållet, lika litet som att söka befattningen som musikdirektör vid Vendes Artilleriregemente eller den ovan omtalade befattningen i Göteborg. Han blev i stället klockare i Mellby, som gav honom en någorlunda god ställning både i ekonomiskt och socialt hänseende. Att en klockare förr i världen åtnjöt ett visst anseende framgår av Otto Lindblads yttrande i de självbiografiska anteckningarna. Han skriver härom: »Må tro, en klockare ansågs på den tiden som något stort och af menige man för den förnämste i socknen näst prästen.»

I relativ närhet till den oförlikneliga lundastaden kunde han allt emellanåt återknyta förbindelsen med den och leda studentsången, när så påfordrades. Han delade sin tid — åtminstone innan han gifte sig — mellan musiken, ämbetsgöromål, besök på kringliggande herrgårdar och strövtåg i skog och mark med sin bössa och jakthund. Det var en tillvaro, som nog bäst passade Otto Lindblads läggning. Visserligen var det inte nödvändigt att ta magistergraden för att bli klockare på en nordskånsk landsbygd. Men det försämrade ingalunda hans position. Hans sociala anseende fick genom hans akademiska examen ett icke oväsentligt tillskott, och hans tonsättar-

¹ Självbiogr. anteckn.

² Thord Bonde (Oskar Svahn), Våra Öfverläggare, Sthlm 1885, s. 25.

verksamhet och ledarskap av studentsången i Lund kunde ej annat än ytterligare befästa hans ställning. Det var en klockare med både talang och rykte, som bodde i N. Mellby. I den vackra, idylliska Göingebygden, där ängarna doftade i vårnätterna och skogsfågeln i tung flykt gled genom de susande skogarna och där vintertid både räv och varg vågade sig ända fram till de spridda gårdarna på slätten, kände han denna samhörighet med naturen, som bildar den friska klangbotten i hans lyriska sånger. Omplanterad i en annan jordmån skulle han säkerligen inte ha känt denna trivsamt och glädje, som den skånska landsbygden skänkte honom. Sett från den synpunkten finns det ingen giltig anledning att beklaga hans val av levnadsbana.